

ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ

ВИКЛАДАЧ ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ: ПРОФЕСІЯ ТА ОСОБИСТІТЬ

1. Професійні функції викладача ВНЗ.
2. Основні принципи професійної діяльності викладача ВНЗ.
3. Особистість викладача вищого навчального закладу.

Професійні функції викладача ВНЗ

ПРОФЕСІЙНІ ФУНКЦІЇ ВИКЛАДАЧА ВНЗ

Термінальні (функції-цілі). Пов'язані зі стратегічними напрямками професійної діяльності та відображають її сутнісні цілі й завдання.

Інструментальні (функції-засоби). Містять групу функціональних завдань, завдяки яким цілі професійної діяльності перетворюються на безпосередній процес взаємодії педагога з конкретними студентами в реальних умовах навчального процесу у ВНЗ.

Операційні (функції-прийоми). Обслуговують кілька функцій-інструменталій, хоча в певних межах можуть бути пов'язані з тією чи іншою стратегією або тактикою.

ТЕРМІНАЛЬНІ ФУНКЦІЇ:

навчальна
розвивальна
виховна
життєзабезпечення
соціалізації

ТАКТИЧНІ ФУНКЦІЇ:

інформативна
експресивна
сміслоутворювальна
діагностична
спонукальна
прогностична
культурологічна
психотерапевтична

ОПЕРАЦІОНАЛЬНІ ФУНКЦІЇ

методична
управлінська
координаційна
самоствердження
формоутворення

Основні принципи професійної діяльності викладача ВНЗ

ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВИКЛАДАЧА ВНЗ

індивідуалізації та диференціації. Передбачає врахування індивідуальних особливостей студентів, їх індивідуального розвитку й освоєння майбутньої професії при одночасному об'єднанні у групи для спільної діяльності за ознакою професійних інтересів, віку, кваліфікації тощо;

професійної спрямованості. Передбачає наскрізну професійну орієнтацію освітнього процесу;

єдності наукової та педагогічної діяльності. Відображає цілісність наукового та педагогічного компоненту викладацької діяльності;

соціокультурної детермінації. Передбачає вплив культури, економіки на характер науково-педагогічної діяльності (від прямого відтворення матеріалу, який вивчається, до проблемно-пошукової побудови навчального матеріалу, від застосування елементарних засобів до програмованого, комп'ютерного навчання);

домінування самостійної навчально-пізнавальної діяльності студентів, її зближення з дослідною діяльністю.

апропріації. Виявляється в активному зверненні до вітчизняної та зарубіжної науково-педагогічної спадщини з метою переосмислення теперішнього вищої школи в контексті історичного минулого, що спричиняється зміною теоретико-методологічних орієнтирів організації освітнього процесу, переоцінкою суспільно-педагогічних цінностей тощо.

ОСОБИСТІТЬ ВИКЛАДАЧА ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

Педагогічним працівником повинна бути особа з високими моральними якостями, яка має відповідну педагогічну освіту, належний рівень професійної підготовки, здійснює педагогічну діяльність, забезпечує результативність та якість своєї роботи, фізичний та психічний стан здоров'я якої дозволяє виконувати професійні обов'язки в навчальних закладах середньої освіти. Він повинен бути людиною культури і вселюдських цінностей, провідником ідей державотворення й демократичних змін, людиною великої душі й доброго серця.

ОСОБИСТІСНІ ЯКОСТІ ПЕДАГОГА

Усвідомлення свого громадянського обов'язку

Досконале володіння своїм предметом

Майстерне володіння методикою викладання

Розумна любов до студентів

Ерудованість

Творчий підхід до справи

Високі моральні якості

Уміння володіти власною емоційно-вольовою сферою

Педагогічна спостережливість і уважність

Натхнення та інтуїція

Досконале володіння мовою і мисленням

Оптимізм

Педагогічний такт

Здоров'я і зовнішній вигляд

ПРОФЕСІЙНО-СПЕЦИФІЧНІ ЗДІБНОСТІ

сукупність індивідуально-психологічних якостей особистості, які сприяють успішній педагогічній діяльності

організаторсько-педагогічні (організування навчально-пізнавальної діяльності студентів і власної діяльності, загальне та професійне самовдосконалення);

дидактичні (підготовка навчальних матеріалів, доступність, виразність, переконливість під час пояснення навчального матеріалу; здійснення мотивації діяльності);

перцептивні (об'єктивне оцінювання емоційного стану студентів і його врахування у навчальній діяльності);

комунікативні (налагодження педагогічно доцільних стосунків зі студентами та колегами з навчально-виховної діяльності);

сугестивні (здібності емоційно-вольового впливу на людину);

гносеологічно-дослідницькі (виявляються в умінні розпізнавати і об'єктивно оцінювати педагогічні явища та процеси; їх рівень залежить від рівня дослідницької культури викладача, його методологічних знань і дослідницьких умінь);

науково-пізнавальні (володіння науковими знаннями, розуміння взаємозв'язків між науками).

ЛІТЕРАТУРА

1. *Вітвицька С.С.* Основи педагогіки вищої школи: Підручник за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури. - Київ: Центр навчальної літератури, 2006.- 384 с.
2. *Гура О.І.* Педагогіка вищої школи: вступ до спеціальності: Навчальний посібник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2005. - 224 с.
3. *Нагаєв В.М.* Методика викладання у вищій школі: Навч. посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 232 с.
4. *Фіцула М.М.* Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. – К.: «Академвидав», 2006. – 352 с.